

Motion

1976/77:1242

av herr Ekinge m. fl.
om sänkta elpriser på Gotland, m. m.

För en regions utveckling och befolkningens sysselsättning, standard och service är det av vital betydelse att tillgången på elkraft är säkrad till priser som är jämförbara med närliggande regioners.

Alltsedan elkabeln mellan Gotland och fastlandet år 1956 togs i kommersiell drift och fram till oljekrisen har taxenivån på Gotland i stort sett varit densamma som inom motsvarande områden i det sydsvenska taxområdet. Visserligen innehöll avtalet, på vilket riksdagen år 1950 baserade sitt beslut om likströmsöverföring, att Gotlands kraftverk skulle tillämpa kraftavgifter på Gotland som motsvarade Vattenfalls normaltaxor med ett tillägg, det s. k. Gotlandstillägget, på genomsnittligt 2 öre/kWh på högspänningsleveranser och 2,7 öre/kWh på lågspänningsleveranser för att täcka Gotlands kraftverks kostnader för att hålla kraftstationen i Slite i reserv för kabelförbindelsen. Men något tillägg kom aldrig att tas ut förrän efter oljekrisen 1974.

På Skandinaviska Elverks initiativ slopades nämligen Gotlandstillägget från starten för den reguljära driften av likströmsöverföringen, då Vattenfall i ett tilläggsavtal gav SEV rätt att samköra Sliteverket och SEV närstående företags produktionssystem på fastlandet.

Den ökade kraftförbrukningen har gjort att likströmsöverförd elkraft f. n. endast täcker en mindre del av elkraftsbehovet på Gotland. Detta har medfört att oljeproducerad elkraft fått allt större betydelse för Gotlands elförsörjning. En större elkabel är därför ett primärt önskemål från gotlänningarnas sida.

De höga oljepriserna har gett kraftigt ökade produktionskostnader. Under år 1977 beräknas Kwh-priset ligga ca 7 öre över det pris som tas ut i Syd-sverige. Merkostnaden för gotlänningarna beräknas till mellan 25 och 30 milj. kr. under innevarande år.

Riksdagen har behandlat denna fråga under såväl 1975 som under 1975/76 års riksmöte. Näringsutskottet fann i sitt betänkande 1975/76:46, s. 5:

— behovet av en snar insats för lösning av Gotlands elförsörjningsproblem ökas genom de planer som Cementa AB har på en ansenligt utvidgad cementproduktion i Slite. Vid föredragningar inför utskottet har företrädare för länsstyrelsen i Gotlands län och för Gotlands kommun kraftigt betonat vilken betydelse det har för utvecklingen på ön att den avsedda utbyggnaden av cementtillverkningen kan komma till stånd. Därvidlag, liksom i fråga om möjligheterna till lokalisering av nya industrier till Gotland, kan det bli avgörande att högre energipris inte framstår som en försvårande omständighet.

Mot bakgrund av de uppgifter som föreligger utgår utskottet från att re-

geringen med det snaraste kommer att ta ställning till hur Gotlands elförsörjning på längre sikt skall ordnas. Utskottet finner det angeläget att härvid, som antyds i budgetpropositionen, eftersträvas en utjämning av den prisskillnad som nu råder på elområdet mellan Gotland och fastlandet. Detta gäller även beträffande övergångsperioden till dess – som sannolikt är – en ny kabelförbindelse kommer till stånd.

Gotlands kommun har efter anmodan av industridepartementet i princip beslutat att med Vattenfall bilda ett gemensamt aktiebolag för såväl produktion som distribution av elkraft på Gotland för att möjliggöra vårriksdagens beslut. Förslaget går ut på att en ny elkabel skall läggas till Gotland och kunna tas i bruk årsskiftet 1979-1980. Det nya bolaget skulle emellertid enligt dessa planer ha börjat sin verksamhet redan den 1 januari 1977, från vilken tidpunkt eltaxan i princip skulle ha varit jämställd med fastländska förhållanden.

Mot bakgrunden av detta och de näringspolitiska, sysselsättningspolitiska och ekonomiska problem som Gotland har att kämpa med, vilka berörs i annan motion till årets riksmöte, är det av största vikt att elpriset på Gotland bringas ner till samma nivå som i närmast liggande regioner på fastlandet och att Gotlands elförsörjning på sikt säkras.

Med stöd av ovanstående hemställs

1. att riksdagen uttalar att eltaxan på Gotland i princip skall vara jämställd med förhållandena på fastlandet,
2. att riksdagen ger regeringen till känna vad som i övrigt anförts i motionen.

Stockholm den 25 januari 1977

BERNT EKINGE (fp)

K.-E. STRÖMBERG (fp)

ERIC ENLUND (fp)

i Botkyrka